

GENÇ HUKUKÇULAR ANKARA BULUŞMASI^(*)

Değerli Genç Hukukçular, kendilerini Genç Hukukçu sayanlar ve Genç Hukukçularla birlikte olan dostlarım, hepimiz hoş geldiniz.

Bu çalışma bazı eksikliklerin hissedilmesi ve giderilmesi üzerine oluşturulmuştur. Daha iyi bir dünya ve yaşam biçimi için uğraş veriyoruz. Bu hedefimiz aynı zamanda gelecek projelerimizi de oluşturuyor. Bir insan ve Müslüman olarak amacımız iki cihanda da aziz olmaktır. Bunun için de Müslüman Hukukçu bilincine sahip olmak gerektiğine inanıyoruz.

Hukuk ve onun yansıması olan adaleti **sadece bir ide** veya **sadece bir sonuç** olarak ele almıyoruz. Aynı şekilde **hukuku sadece bir pozitif kurallar bütünü** ve **adaleti de sadece bir duygu yoğunlaşması** olarak da ele almıyoruz. Aynı zamanda hukukun yaygınlaştırılmasını ve adaletin eşit dağıtılmasını isteyen hukukçular olarak, yaşanan hukuksal krizin aşılması üzerinde çalışıyoruz.

Bu krizi aşabilmek için ilk elde yapılabilecekleri sıralayabiliriz:

- Hukuku ve hukuk çalışmalarını yeniden kavramsallaştırmak, yorumlamak ve yaygınlaştırmak;
- Bu kilit sözcükleri teorik zeminlerinden alıp hayatımızın birer parçası, olmazsa olmazları ve öncelikle hukukçularımızın, sonra da tüm insanımızın bilgisine ve hayatına sokmak;
- Bu hedefe **kariyer kaprislerini tatmin** ederek veya **hayatı erteleyen bir tembellikle** varmak değil, verimli bir tartışma sürecinde, eklenerek, katılarak, bütünleşerek, bütünleştirerek ulaşmaya çalışmak;
- Hukukun yaygınlaştırılmasını, temel hak ve özgürlüklere ilişkin **topyekûn mücadelesinin** bir parçası olarak görmek ve matematiksel sonuçla ilgili tüm öngörülerin ancak topyekûn bir mücadele sürecinden geçerek gerçekleşebileceğinin bilinciyle yoğrulmak.

Bu süreç bir sivil toplum mücadelesi olarak da algılanabilir ve adlandırılabilir. Ancak burada parantez içinde muhtemel bir yanlış algılamayı düzeltmemiz gerekir: Bu algımız ve adlandırmamız liberal-sivil toplumcu arka plana dayanan **pasifist** ve **umutsuz tezlerin** odağından kaynaklanmıyor. Aksine, her sivil inisiyatif aktivistinin ve tabii ki hukukun yaygınlaştırılmasına inanan ve uğraş veren hukukçunun bir diğerine söz verdiği gibi **“özgürlüklerin teminatı olmak”**tan kaynaklanıyor.

---

* GENÇ HUKUKÇULAR HUKUK OKUMALARI GRUBU'nun İstanbul ve Ankara öğrencilerinin Ankara Karayolları Tesisleri'nde 06.09.2008 tarihinde bulunduğu iftar konuşmasıdır.

Özgürlük, pasifizm çemberini kırma azmi ve çabasıyla donatılmış, düşünsel özürsüz, özgür ve onurlu insanların dünyasında, şu an ve gelecek için, her yerde, **düşünsel ve eylemsel pratikte** var olabilmekle mümkün.

Geçtiğimiz yıllarda hukuk açısından hepimiz krizden etkilendik. Ancak, krizden az etkilendiklerini düşünenlerin içinde bulunduğu **genleşme hali** krizin devamına davetiye çıkarıyor. İşte dünya Müslümanlarının hali budur.

Geleneksel söylemle, **“bu da geçer yahu”** yöntemleriyle krizin atlatılabileceğini sanmak için de vesikalı aptal olmak gerekiyor.

Hukukçu olarak bizi bekleyen tehlikelerden biri, krizin sebebinin teorik hukuk geleceğimizin olmamasına ya da 28 Şubat veya Ergenekon pratiklerine indirgenmesidir. Konuyu sadece karşıtlarının kötü misal pratiklerine endeksleyen yaklaşım, taşıdığımız misyona aykırı düşer ve sorumluluklarımızı çamura atmak anlamı taşır.

Bir bakıma bu metot tercih edildiği için oluşan pasifist salgın, müdahaleci ve etkin yaklaşımlar ortaya koymamıza engel olmuştur. Genellikle kriz dönemlerinin sonrasında ve iktidar gücü ele alındıkta teorik atılımlar ve açılımlar yoğunlaşır. Bu yoğunlaşma teori ile pratik arasında bir gerilim yaşanmasına ve krizin katmerleşmesine sebep olur. Kriz günlerinde suspus olmuş **teorisyenler** ve **kaybedecek çok şeyi olanlar**, iktidar rehavetiyle ve polemikçi tavırlarıyla söylemi kirletirler. Belki de bu nedendir ki aramızda politikacı bulunmuyor.

Öte yandan, gerekli teorik donanımı toparlayamamış **acemi pratisyenler** de hayata ve çevresine müdahale edecek özveriyi kendilerinde bulamazlar. Hâlbuki hayat onların müdahil olmaları için önlerine birçok fırsat sunmaktadır. Buna rağmen donanımsız olmaları yüzünden devasa hale gelmeden yükü sırtlama becerisini gösteremezler. Devasa hale geldiğinde de yükün altında ezilirler veya kenar gezmeyi tercih ederler. İşte Genç Hukukçular bu kısır döngüyü yaşamamak için bu çalışmalarını yapıyorlar.

Meşhur Marka Olmak veya Bir “Yeni Oluş”

Bu toprakların insanlarına istikrarı unutturdular. Güzellikleri yaşamının hazzını unutturdular. Paylaşmayı unutturdular. Medeniyet hülyasını, azmi ve bereketi unutturdular. Rızık yerine riski öncelettiler.

Fakat şimdi size, ‘on yılı geride bıraktık’ diyorum. İstikrar bu toprakların insanlarına geri dönüyor diyorum. Üstelik bir alan çalışmasında istikrarı yakalamanın ne kadar zor olduğunu bilen birisi olarak bunu önemsiyorum. Paylaşmayı öğreniyoruz ve gerçekleştiriyoruz. Azmi ve sonucundaki bereketi yakalıyoruz. Medeniyet hülyamızın gerçeğe dönüşeceğini görüyorum.

2003'teki konuşmamda, "bu toprakların insanları, sonucu öngörülebilir her külfete, en üst seviyede fedakârlıkla katılırlar ve katılacaklardır. Bizlere de bu katılımlara en üst seviyede destek vermek düştü" demiştim. HUKUKUN YAYGINLAŞTIRILMASI'nı da hedef olarak koymuştuk.

Gerçekten de, "Müslüman Hukukçu Bilinci ve Alanı Oluşturma" yönündeki öngörümüz, arkadaşlarımızın gayretleri ve siz dostlarımızın destekleriyle gerçekleşiyor. Bunun için genç hukukçu arkadaşlarıma, üstad hukukçulara, kendi alanında övgüye değer çalışmaları başaran değerli dostlarımıza teşekkürü borç biliyoruz. Bizleri yalnız bırakmadılar, desteklerinizi sürdürdüler. Öyle bir destek idi ki bu, genç arkadaşlarımızın önemli konularda araştırma yapmalarına, tebliğler sunmalarına, hatta kitaplar yazmalarına vesile oldu. Bu kadar değerli katkılar ve sonuçlar için Allah'a ne kadar şükretsek azdır.

Şöyle bir etrafınıza bakmanızı öneririm. Belki de birçoğunuzun dikkatini çekmiştir. Yaptığımız bir alan çalışması, fakat destekleyicileri sadece bu alanın üstadları değil. Birçok alan çalışmasında temayüz etmiş değerli insanlar ve ayrıca yakınlarımız tarafından destekleniyoruz ve bu mütevazı iftar buluşmasında da bizler yalnız kalmıyoruz. Böylesi bir nimeti tatmak az kişiye nasip olur. Henüz birçok hukukçunun dahi mahiyetini kavrayamadığı HUKUKUN YAYGINLAŞTIRILMASI ilkesi, bu genç arkadaşlarımızın beyinlerinden emeklerine, yazılarına ve eserlerine sirayet etmiştir.

Arkadaşlarımız, birlikte belirlediğimiz "**sivil toplum kuruluşlarının mutfaklarında yer alma**" hedefine sarılmışlar ve topluma borçlarını öder hale gelerek HUKUKUN YAYGINLAŞTIRILMASI'na hizmet etmektedirler. Mazlumder, Tüketici Hakları, Hasta Hakları, Sağlık ve Gıda Güvenliği hakları gibi zeminlerin mutfaklarında da görev almaktalar.

Şimdi söyleyeceklerim bir övünme olarak algılanmasın. Genç arkadaşlarımızla Kurban ve Ramazan bayramlarının haricinde hiçbir hafta tatil yapmaksızın, hatta kitapların yazılacağı günlerde geceli gündüzlü, (tıpkı Baro seçim çalışmalarında olduğu gibi) çalıştığımız günlerin bahtiyarlığını yaşadık. Bu güne kadar tespit edebildiğimiz tebliğ sayısı 400 civarındadır. Tebliğler dışında bazı geziler, sempozyum aktarımları, sohbet toplantıları ve değerli üstadların genç arkadaşlara sunumları da önemli faaliyetlerimizdir.

Aynı zamanda Meşhur Marka olmak veya Yeni Oluş'dan bahsediyoruz. Bu ne anlama geliyor? Yukarıda olumsuzladığımız gibi:

- Geleneğin ve gelenekçiliğin kurşun geçirmez şatolarından, tekkelerinden dünyayı seyretmenin veya
- Korumasız ve korunmasız sokağa fırlatılmış çıplak bireyler olmanın,

- Her iki tipin de hukuku anlama ve anlatabilme, yaygınlaştırabilme çalışmalarında işe yaramadığını ifade etmek istiyoruz.

Bazı hukukçularımız, hukukun katledildiği uzun bir dönemde önemli bir pratiği birlikte yaşadılar. Bu uzun süreci dolu dolu yaşayanlar, hakkın ve halkın yanında olduklarında bir numara, tabiri caizse meşhur marka olunması gerektiğini ve bunun için de bir “**yeni oluş**” gerektiğini gördüler. Ancak çözüme götürecektir yolu henüz bulabilmiş değiller.

Bu yeni oluşun önce ne olmadığını ve olamayacağını belirleyelim.

- Evvela, postmodern saplantıları tatmin eden sloganik yeni olma değil,
- Mevcudu yok sayan ve yerine ne idüğü belirsiz örgütlenmeler şeklinde ve gelgitlere açık bir yapılanma değil,
- Geleneksel çizgimizin tamamen dışlanması ve inkârı şeklinde de değil.
- Geçmişten bu tarafa yapılan çalışmaların, birikimin ve sonuçlarının inkârı anlamında da değil.

Aksi halde yapıp edilenlerin test edilebileceği bir “somut gerçeklik”ten uzaklaşmış, soyut bir belirsizliğe yelken açılmış olunacaktır.

Bunun yanı sıra klasik yenilenme kavramı da pratiğimizi yeteri kadar dokuyamayacaktır. Bunun için **reformlar önermek** de bir anlam taşımaz. Zira muarızlarımızın mücadelesi bizim reformlarımızı beklemiyor.

O halde yaşadığımız pratikten de yola çıkarak ve birçok zeminde gerçekleştirdiğimiz hukuk çalışmalarında ortaya koyduğumuz moral verici bulgulara dayanarak diyebiliriz ki, bu işi bizden yani hukukun yaygınlaştırılmasını dileyenlerden daha iyi yapabilecek kimse yok.

Hukukun yaygınlaştırılmasını dileyenler, yani sizler için belki şu belirlemeler ve sonuçlar önem arzedecektir:

- Artık bu yolda mahcup olarak yola çıkmak ve mahcup olarak devam etmek yok.
- Soyunduğumuz işin ne denli zor ve zahmetli olduğunu biliyoruz. Fakat şunu da biliyoruz ki, dünden bu güne bu çalışmalarımızın temelini atanlar ve bugün bunu devam ettirenler, bundan sonra da tüm imkân ve çevre ilişkileriyle bu hizmete devam edeceklerdir.
- Gidişattan memnun olmadığımız kadar, yaptıklarımızdan memnunuz. Hiçbir günde ve platformda günah çıkarmıyoruz.
- Tarihi çizginin ve misyonun dışına çıkmadık, çıkmayı düşünmüyoruz.

- Akıntıya kapılmıyoruz, sımsıkı dallara tutunmaya çalışıyoruz.
- Gündelik hayatla aramızdaki mesafeyi kabullenmiyoruz, sindirmiyoruz.
- Durumu idare etmiyoruz ve taşıdığımız kimlik bize heyecan ve özveri sağlıyor.
- Aksine tavır alanların kof ahlaki doyumlarına da itibar etmiyoruz.

Şimdi yeni bir çıkış yolu oluşuyor. On yıllardır hukuk adına sadece mutlu bir azınlığın hukukunu öne çıkarana karşı, hukukun ve adaletin her birey ve toplum için gerekli olduğunu savunanlar teorik ve pratik çalışmalarıyla, bir meşhur marka oluşumuyla **anahtar** konumuna geliyorlar.

Hukuk ve İktidar Mücadelesi

Bu gelişmenin daha esaslı bir zemine, kaymayan, kavi ve kararlı, donanımlı, katılımlı bir platforma oturması gerekli idi. Bunun yolu belki çok boyutlu tartışmalardan geçmeyecek. Fakat bugüne kadar yaptığımızdan daha gerçekçi çalışmalardan geçecek.

Peki, **hukukun yaygınlaştırılması** bizim için ne anlam taşıyor? Toplumumuz, tüm insanımızın kimlik ve kişilikleriyle, özverili yaşamlarıyla oluşturduğu bir yapı ve sahip olduğu kültürel birikim, hukuk alanında da önemli bir deneyime ulaşmış durumdadır. Diğer taraftan içinde yaşamının imkânsız hale getirildiği bir cumhuriyetin bireyleriyiz. Ve toplum, uzun bir politik sürecin sonucunda yıllardır gerçekleşemeyen tek başına iktidar sonucuna ulaşıyor. Bunun üzerinde durmak gerekir.

Bu oluşum bir başka sonuç daha doğuruyor. Kendi oy kitlesi dışında potansiyel olarak %47'nin dışında bir muhalif kesimi karşısına alıyor. Bunlar içinde Cumhuriyetin bütün imkânlarını tekeline almış bürokrasi ve aristokrat kesim var. Yani iktidara ve nimetlerine odaklanmış bir kesim, daha bilinçli ve bilenmiş kıtalar halinde. İşte hukuk ve hukukun yaygınlaştırılması bu aşamada en önemli argüman olacaktır. Bu argümanın taşıyıcıları da hukukçular ve insan hakları aktivistleri olacaktır.

Kayıtsızlık ve Dert Edinme

Hukukçuları ve hukukun yaygınlaştırılmasını isteyenleri bekleyen bir başka tehlikeden de söz etmeliyim: Kayıtsızlık.

Kayıtsızlık: Sayısal etkinlik veya etkisizliği gerekçe sayıp gücün sadece gövdeden veya kafa sayısından ibaret olduğu korkusuna kapılarak duyarsızlaşmak. İşte bu bir **“gizli inkar”**dır. Önümüze açılan onurlu uğraşın imkânlarını ve müjdelenen sonuçlarını görmeyip, payımıza düşürülen şeytani oyunun parçasına takılmak. Aptalca oyuncaklarla oyalanmak ve sadece kof ideolojik beslenmelerle iktidarı veya muhalefeti sürdürmek.

Görece güç illizyonunun vehmettirdiği iktidar oyunu. Veya sol literatürde “**burjuvazinin ahırına girmek**” olarak tabir edilen **hastalıklı muhaliflik** oyununun kimine gına getiren, kimine de geniş getirten bezginliği, oyalanması. Sonuç, arızî muhalefet gösterileri sonunda **karşıtının kurumlarını meşrulaştırmak**. Veya iktidar imkânlarının dünyayı dizayn edeceği kuruntusunu içselleştirmek. Her iki duyguyu ve olguyu sağcılaşmak olarak da tanımlayabiliriz.

Hukuku, insanlık için evrensel değerler ve fitrata uygunluk olarak kabul edenler, **hastalıklı ve belirsiz muhalefet oyunu** oynamayı onurlarına yediremezler. Bizim işimiz özgürlüklere yelken açmak. Kimilerine baş döndürücü güzellik gibi gelen isyana benzer **özgürlük savaşı**. Bu sonuç salt iktidar nimetleri ile de gerçekleşmez. Öyle olsaydı tüm gayri insani güç düzenleri adaletin eşit dağıtıldığı ülkeler olurdu.

Özgürlük, özgürlüklere karşı savaş veren kurulu düzenin kurumlarına **sistemli ve donanımlı muhalefet**. Kimliğimizi saklamadan, eğip bükmeden, kimliğimizle, bilgimizle, deneyimizle ve hukuk misyonumuzla muhalefet. Biz özgürlüğümüzü gelecekteki belirsiz kazançlarımıza değil, günün konumuna ve konumumuza endeksledik. Sistemin kurumlarını ayakta tutan şiddeti, haksızlığı, hukuksuzluğu açığa çıkarmak, soluklu tasarımlarımızla özgürlüğü eylemsel boyutuna taşımak da bizim boynumuzun borcu.

İzzeti ve onuru güçlünün yanında aramak nasipsizliği veya daha kötü olmamak uğruna saf değiştirme ahmaklığı, Hukukçulara, hukukun yaygınlaştırılmasını dileyenlere bulaşmayacaktır.

Hukukun yaygınlaştırılması için uğraş verenler, sadece bu insanlara bir şeyler öğretmek için yola çıkmamalıdır. Aksine, kendi onurları için mücadele etmeli ve misyonlarının gereğini yerine getirmeye çalışmalıdırlar. Her şeyi dert etmeliler. İsrail tankları altında ezilen Filistinli çocukları, ABD jetlerinin bombalarıyla can veren Afgan veya Iraklıları, anaları, kardeşleri, işkence altında inleyenleri, F tipi mağdurlarını, başörtüsü mağdurlarını, AB kapılarına umut bağlayanları, özgürlükleri için zincirlerini parçalamaya çalışanları ve daha birçok olumsuzlukları dert etmeliler. Küfrederek rahatlamak değil ama dövüşmeden insan kalabilmenin mümkün olmadığını da bilmeli ve anlatmaya çalışmalıdırlar.

Kişilik Yarılmasına Uğramadan Piyasada Olmak

Hukuk çalışmaları, bizim sürekli piyasada olmamızı gerektiriyor. Hukukla ilgili sivil toplum kuruluşları ve hukuk çalışmaları içinde ve bu çalışmaların öznesi olarak.

Yaşadığımız süreç, bize;

- Matematiksel kavramların ve rakamların arasında hiçleşme ve aşağılanmayı yaşayamayacağımızı,
- Sadece pratik veya sadece teorik düzlemde değil, hukukun ve hukuksal yapılanmaların her alanında olacağımızı,
- Bozuk, yabancılaşmış gayri insani hukuki ve siyasal sistemin, hukukçuların, sivil toplum kuruluşlarının ve muhatap insanımız üzerindeki etkilerini ve yaratılan yanlısamları silmeye çalışacağımızı,
- Literatürde “**kişilik yarılması**” olarak ifade edilen yanlısama ve parçalanma ve bu patolojilerin sonucunda oluşan **yabancılaşmayı** ortadan kaldıracak çalışmalara imza atacağımızı gösteriyor.

Tabii ki, sadece düşünsel üretimin bıktırıcı gevezeliğe yol açacağını da unutmamalıyız.

Daha net bir ifadeyle, yapılacak iş, düşünce – ifade – pratik ve yaşamın (her tür hukuki zeminin ve kurumun) içinde olmaktır.

Mutluluğumuz ve güvencemiz, özgürlüklerin teminatı olduğumuza dair sözümüzden geçiyor. Her birimiz ve toplumumuz, düşünsel ve eylemsel çabalarımızla, hukuksal çözümlerimizle hukuksal dönüşüme ilişkin sonuca ve nihai amaçlarımıza ilham kaynağı olabiliriz.

Düşünsel ve Eylemsel Süreç İşçiliği

Kariyer, maddi birikim, yetki gibi tasalardan arınmış bir **süreç işçiliği** öneriyorum. Elbette ki hayatımızda kariyerin, maddi birikimin ve yetkilerin önemi büyüktür. Ancak bunların her biri hayat mücadelemiz içinde zaten gelecektir. Bizim bunları tasa ederek hukuki zeminleri terk etmemiz anlamsızdır.

Ayrıca çağımız iletişim çağıdır ve bizler gerek insani gerekse mesleki anlamda her türlü iletişimi kullanmalıyız. Aksi halde her şeyin olduğu gibi hukukun yaygınlaştırılması çabalarımız kerameti kendinden menkul hale gelebilir. Hukuksal donanımımız için iletişim olmazsa olmazdır.

Teknik anlamdaki tüm önerilerin, düşünsel ve eylemsel süreç işçiliğinin kabulüne ve uygulama niyetine bağlı olduğundan hareketle, hepinize böylesi onurlu bir çalışma sürecinde başarılar diliyorum.

Bu gün burada toplanmamıza neden olan önemli olayı da zikretmeden geçmeyeyim:

Şerife Gül kardeşimizin değerli eşi Numan Arıman'ın vefatı nedeniyle Ankara'ya taziye geldiğim günlerden birinde Ankara'lı genç hukukçu arkadaşlarımla, özellikle de Hakan Gündoğdu ile yaptığımız görüşme sonrasında GENÇ HUKUKÇULAR HUKUK OKUMALARI GRUBU'nun (kısa adıyla Salı Grubu) bir benzerini de Ankara'da Çarşamba Grubu olarak başlatma kararı aldık. İnşallah Ankara'lı arkadaşlarımızın istikrarlı ve disiplinli çalışmalarıyla iyi neticeler alacağımıza inanıyorum ve şimdiden başarılar diliyorum.

Bu güzel başlangıca vesile olan Numan Kardeşimizin vefatı dolayısıyla da Allah'tan gani gani rahmetini esirgememesini, geride bıraktıklarına da sabr-ı cemil ihsan etmesini diliyorum.

Allah'a Emanet Olunuz.

GENÇ HUKUKÇULAR ANKARA BULUŞMASI – İFTAR
Karayolları Atölye Müdürlüğü Tesisleri / ANKARA
06.09.2008